ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
Teabevaldaja: Andmekaitse Inspektsioon
Märge tehtud: 06.10.2022
Juurdepääsupiirang kehtib kuni: 06.10.2027
Alus: AvTS § 35 lg 1 p 2

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/22/2100

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Annika Kaljula
Otsuse tegemise aeg ja koht	07.10.2022 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	30.08.2022
Teabevaldaja	Lüganuse Vallavalitsus valitsus@lyganuse.ee
Vaide esitaja	Eesti Ühistuenergia OÜ Esindaja vandeadvokaat Edgar-Kaj Velbri Advokaadibüroo WALLESS OÜ edgar.velbri@walless.com

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) jätta vaie rahuldamata;

2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:
Andmekaitse Inspektsioonis (inspektsioon) registreeriti Eesti Ühistuenergia OÜ vaie (esindaja Advokaadibüroo WALLESS OÜ kaudu) Lüganuse Vallavalitsuse tegevuse peale seoses teabenõudele vastamisega.

14.08.2022 esitas WALLESS OÜ Lüganuse Vallavalitsusele teabenõude, millega soovis AS Raunistal 12.12.2020 kirja (dokumendiregistris nr 6-4/2216) väljastamist koos kõigi lisadega.

17.08.2022 vastas Lüganuse Vallavalitsus teabenõudjale, milles keeldus teabenõude kaudu

soovitud kirja väljastamisest, kuna see sisaldas ärisaladust.

30.08.2022 esitas Eesti Ühistuenergia OÜ Andmekaitse Inspektsioonile vaide, milles palus teha Lüganuse Vallavalitsusele ettekirjutuse väljastada Eesti Ühistuenergia OÜ-le AS-i Raunistal 12.12.2020 kiri nr 6-4/2216 koos kõigi lisadega.

12.09.2022 saatis Andmekaitse Inspektsioon Lüganuse Vallavalitsusele järelepärimise.

26.09.2022 vastas Lüganuse Vallavalitsus järelepärimisele.

28.09.2022 saatis Andmekaitse Inspektsioon Lüganuse Vallavalitsusele täiendava järelpärimise.

04.10.2022 vastas Lüganuse Vallavalitsus täiendavale järelepärimisele.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:
Vaide esitaja palub inspektsioonil teha Lüganuse Vallavalitsusele ettekirjutuse väljastada Eesti Ühistuenergia OÜ-le AS-i Raunistal 12.12.2020 kiri nr 6-4/2216 koos kõigi lisadega.
Vaide esitaja põhjendab oma nõuet järgnevalt:

1. Teabevaldaja keeldus teabenõude täitmisest ärisaladuse piirangu tõttu ega põhjendanud, miks see on kehtestatud kogu soovitud dokumentatsioonile:
17.08.2022 vastusega teatas Lüganuse Vallavalitsus, et keeldub teabenõude täitmisest, sest teatis on tunnistatud asutusesiseseks teabeks viitega Raunistali ärisaladusele. Raunistali ärisaladuse sisu selgitatud ei ole, ehkki teabenõudes oli selgitatud, et dokumentide ligipääsu piiramiseks alus puudub /.../
Teabenõude täitmisest keeldumine avaliku teabe puhul saab olla vaid erandlik, mistõttu peavad avaliku teabe väljastamisest keeldumiseks esinema kaalukad põhjendused. Neid Lüganuse Vallavalitsuse 17.08.2022 vastuses ei leidu. Et teave oleks ärisaladus, peab see vastama EKTÄKS § 5 lg 2 p-des 1-3 toodud tingimustele. Lüganuse Vallavalitsus ei ole põhjendanud, kuidas kujutab seadusest tulenevalt avalik teave ärisaladust EKTÄKS § 5 tähenduses. Lüganuse Vallavalitsus ei ole mistahes määral põhjendanud, miks esineb AvTS § 35 lg 1 p 17 kohane aluse juurdepääsupiirangu seadmiseks.

2. Ehitamisega seonduvad andmed peavad olema avalikud:
Lüganuse Vallavalitsus on õigusvastaselt keeldunud Eesti Ühistuenergiale teabe väljastamisest. Teabenõude täitmisest keeldumine on õigusvastane, sest haldusmenetlus, sh ehitusega seonduv peab olema avalik. Nii sätestab HMS § 7 lg 1, et haldusmenetlus on avalik. EhS § 58 lg 1 kohaselt on ehitisregistri eesmärk hoida, anda ja avalikustada teavet kavandatavate, ehitatavate ja olemasolevate ehitiste ning nendega seotud menetluste kohta. Ehitamisega seonduvate andmete avalikkus tuleneb lisaks ehitisregistri põhimääruse §-st 2. Ehitisregistri põhimääruse § 39 lg 1 sätestab täiendavalt, et andmed on avalikud, välja arvatud õigusaktides sätestatud juhtudel. Seega on ehitusega seonduv teave olemuselt avalik, mistõttu on põhjendamatu keelduda teabenõude täitmisest, tuginedes ärisaladusele.

3. Teabenõude täitmisest keeldumine kahjustab teabenõudja õiguseid:
Teabenõude täitmisest keeldumine kahjustab Eesti Ühistuenergia õiguseid, sest asutusesiseseks tunnistatud ehitusprojekti muudatuse ja kirjavahetuse alusel on Lüganuse Vallavalitsus võimaldanud Enefit Wind Purtsel püstitada algse ehitusloaga lubatust 1,2 MW võrra võimsamad tuulikud. Kuna Eesti Ühistuenergia tuulikupark paikneb Purtse tuulikupargi vahetus läheduses, siis tekitavad 4,2 MW tuulikud Eesti Ühistuenergia tuulikupargi suhtes niivõrd olulise tuule varjamise efekti, et Eesti Ühistuenergia tuulikupargi tootmisvõimekus väheneb aastas 1206,4 MW võrra. Enda õiguste efektiivseks kaitseks on Eesti Ühistuenergial

õigus teada, millistel tingimustel on Lüganuse Vallavalitsus võimaldanud Enefit Wind Purtsel jätta ehituslubade aluseks oleva ehitusprojekti muutmata ning uued ehitusload taotlemata.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:
Inspektsioon algatas esitatud vaide alusel menetluse ning saatis teabevaldajale järelepärimise, millega soovis saada inspektsioonile tutvumiseks teabenõudega soovitud AS Raunistal 12.12.2020 kirja koos lisadega (dokumendiregistris nr 6-4/2216) selliselt, et oleks markeeritud ära, mis osa teabest on ärisaladus ning selgitatud markeeritud teabe osas, kuidas selle teabe avalikustamine kellegi ärihuve kahjustaks ning millise konkurentsieelise teisele ettevõttele annaks.

Teabevaldaja esitas inspektsioonile nõutud kirja koos dokumentatsiooniga ning lisas ärisaladuse piirangu seadmise osas selgituseks:

Raunistal AS esitas 12. detsember 2020 e-kirjaga teatise ja taotles esitatud dokumentatsiooni ja avalduse asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamist kuivõrd see sisaldab AS Raunistal ärisaladust, seda täpsemalt kirjeldamata. Lüganuse Vallavalitsus luges ärisaladuseks Purtse tuulepargi tuulikute ehitusprojektide muutmise kavatsuse. Nimetatud projektide alusel ei ole läbiviidud menetlusi ehituslubade muutmiseks või uute lubade andmiseks. Tänaseks päevaks on piirang avalduse ja dokumentide asutuse siseseks kasutamiseks minetanud tähtsuse, sest Raunistal AS-i omandanud Enefit Green AS on alustanud Purtse tuulikuparki tuulikute püstitamist.

Inspektsioon küsis teabevaldajalt täiendavat informatsiooni seoses asutusesisese piirangu mittekehtivusega:

1. *Millal ja millistest asjaoludest tingituna selgus, et AS Raunistal 12.12.2020 kiri koos kõigi lisadega (dokumendiregistris nr 6-4/2216) ei ole enam „asutusesiseseks kasutamiseks“ piiranguga?*
   Vastus: Lüganuse Vallavalitsus pöördus 23.09.2022 e-kirjaga Enefit Green AS-i poole paludes täpsustada, kas piirangu eemaldamine Raunistal AS'i kirjalt ja dokumentidelt võiks edaspidigi kahjustada ärisaladust. Enefit Green AS andis 26.09.2022 e-kirjaga nõusoleku AK märke AS Raunistal 12.12.2020 kirjalt ja dokumentidelt eemaldada. Lüganuse valla dokumendiregistris on AS Raunistal 12.12.2020 teatiselt ja koos sellega esitatud dokumentidelt märge „asutusesiseseks kasutamiseks“ eemaldatud.
2. *Kui Lüganuse Vallavalitsusele teadaolevalt ei ole piirang enam asjakohane, siis kas teabenõudjale on vahepeal vastatud ja teave neile edastatud?*
   Vastus: Lüganuse Vallavalitsus teavitas Eesti Ühistuenergia esindajat, Advokaadibüroo Walless OÜ-d, Raunistal AS-i teatiselt ja sellega seotud dokumentidelt AK piirangu eemaldamisest ning edastas 03.10.2022 e-kirjaga küsitud dokumendid.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:
1. Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 kohaselt teostab Andmekaitse Inspektsioon teabevaldajate üle riiklikku ja haldusjärelevalvet nende poolt teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel.

2. AvTS § 3 lõige 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

3. AvTS § 5 sätestab, et teabevaldajaks on riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus; avalik-õiguslik juriidiline isik ja eraõiguslik juriidiline isik ning füüsiline isik, kui ta täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. Lüganuse Vallavalitsus on antud kaasuses teabevaldaja.

4. AvTS § 35 sätestab loetelu teabest, millele tuleb seada juurdepääsupiirang. AvTS § 35 lg 1 punkti 17 alusel on teabevaldaja kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks teabe, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust. Ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse (EKTÄKS) § 5 lõike 2 järgi on ärisaladus teave, mis vastab järgmistele tingimustele: see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad; sellel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu ja selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.

5. Raunistal AS taotles Lüganuse Vallavalitsuselt esitatud dokumentatsiooni ja avalduse asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamist põhjendusega, et see sisaldab AS Raunistal ärisaladust, ilma seda täpsemalt kirjeldamata. Lüganuse Vallavalitsus luges ärisaladuseks Purtse tuulepargi tuulikute ehitusprojektide muutmise kavatsuse.

6. AKI hinnangul ei piisa AvTS § 35 lg 1 punkti 17 alusel juurdepääsupiirangu seadmiseks üksnes asjaolust, et tegemist on ärisaladusega, vaid punkt 17 seab eelduseks, et sellise teabe avalikustamine võib ärisaladust ka kahjustada. Seega peab teabevaldaja olema ärihuvide kahjustamise kaitseks juurdepääsupiirangut seades võimeline selgitama ja põhjendama, kuidas teabe avalikustamine ärihuve kahjustaks ning millise konkurentsieelise teisele ettevõttele annaks. AvTS § 38 lõike 2 alusel - kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti. Seega ei ole arusaadav, miks ei katnud teabevaldaja ärisaladust puudutavat osa kinni ja ei väljastanud ülejäänud teavet teabenõudjale.

7. Peale Andmekaitse Inspektsiooni järelepärimist tõdes Lüganuse Vallavalitsus, et piirang avalduse ja dokumentide asutusesiseseks kasutamiseks on minetanud tähtsuse (ei ole enam ärisaladus) ning küsis piirangu eemaldamiseks Enefit Green AS-lt luba, mille ta ka sai.

8. Lüganuse Vallavalitsus eemaldas juurdepääsupiirangu AS Raunistal 12.12.2020 kirjalt ja dokumentidelt täies mahus ning edastas need e-kirjaga teabenõudjale 03.10.2022.

9. Seega on menetluse kestel vaide esitaja teabenõue täidetud, millega on õiguslik olukord taastatud ning puudub vajadus ettekirjutuse tegemiseks.

10. Eeltoodust tulenevalt jääb vaie rahuldamata.

(allkirjastatud digitaalselt)
Annika Kaljula
jurist
peadirektori volitusel